

Opzet webinar

- **Tijden:**
  - 12.00 – 13.30 uur: presentatie door Eric van Uunen (met korte pauze rond 13.00 uur);
  - 13.30 – uiterlijk 14.00 uur: ruimte voor vragen met Pieter Smolders.
- **Stel gerust vragen tijdens presentatie via chat.** Pieter inventariseert alle vragen gedurende presentatie en de beantwoordt grootste gemene deler achteraf.
- **Aantal dia's (7-29 en 78-107) wordt niet of nauwelijks behandeld, zijn alleen toegevoegd voor volledigheid.**

Adviseren over vermogen en box 3

2

Onderwerpen (1)

- **Box 3-heffing t/m 2016 (globaal).**
  - **Box 3-heffing vanaf 2017 (globaal).**
  - **Hoe nu concreet te handelen over jaren 2017-2022:**
    - onherroepelijk vaststaande aanslagen;
    - rechtsherstel;
    - openstaande aangiften (aanslag is nog niet opgelegd of wel opgelegd en er is tijdig bezwaar aangetekend) en nog in te dienen aangiften.
- [Voorbereidingsbrief technische briefing box 3; Kamerbrief 2022-0000122084](#)

Adviseren over vermogen en box 3

3

Onderwerpen (2)

- **Spedwetgeving 2023-2024 (globaal).** [Voorbereidingsbrief technische briefing box 3; Kamerbrief 2022-0000122084](#)
- **Box 3-systeem vanaf 2025 (globaal).** [Contourennota d.d. 15-04-2022, Kamerbrief 2022-0000122084](#)
- **Andere onderwerpen:**
  - voorlopige aanslagen 2022;
  - belastingrente;
  - taak adviseur en bepaling werkelijk rendement.

Adviseren over vermogen en box 3

4

Samenvatting

- **Box 3-heffing t/m 2016 blijft in stand, tenzij sprake is van individueel geval met buitensporige last.**
- **HR heeft wettelijke box 3-heffing v.a. 2017 ter zijde geschoven met rechtsherstel:**
  - aanslagen die al onherroepelijk vaststaan ⇒ hopen op compensatie;
  - aanslagen die nog moeten worden opgelegd ⇒ recht op rechtsherstel.
- **Voor jaren 2023-2024 ⇒ speedwetgeving.**
- **Voor jaren v.a. 2025 ⇒ nieuw wettelijk systeem met box 3-heffing op basis van werkelijk rendement.**

Adviseren over vermogen en box 3

5

Recente documenten

- **MvF kwam op 15-04-2022 met twee documenten:**
  - om te sparren met TK: voorbereidingsbrief technische briefing box 3: [Kamerbrief 2022-0000122084, TK-stukken 2022D15462](#)
    - hoe vormgeven compensatie over jaren 2017-2022;
    - hoe vormgeven rechtsherstel over jaren 2017-2022;
    - hoe vormgeven speedreparatie over jaren 2023-2024;
  - contourennota box 3-heffing op basis van werkelijk rendement vanaf 2025. [TK-stukken 2022Z07658](#)
- **Behandeling in TK:**
  - di 19-04-2022: technische briefing;
  - wo 20-04-2022: commissiedebat (met verdaging).

Adviseren over vermogen en box 3

6

Regeling t/m 2016

1. Bereken heffingsgrondslag (rendementsgrondslag na aftrek van heffingvrij vermogen).
2. Forfaitair rendement bedraagt 4% van heffingsgrondslag.
3. Belastingheffing in box 3 tegen 30%.

⇒ In de volksmond: “vermogensbelasting” van 1,2%.

Achtergrond

- Vast percentage van 4%. Stamt uit 2001 (!).
- Gebaseerd op rendement dat alle belastingplichtigen in de praktijk gemiddeld zouden moeten kunnen halen zonder dat zij daarvoor (veel) risico hoeven te nemen.
- Rendement staatsobligaties op 1 januari 2001: ca. 4,8%. Dat daalde rond 2009 naar nihil.

HR 14-06-2019 ECLI:NL:HR:2019:816

- Betrof jaren 2013 en 2014.
- Box 3-heffing op stelselniveau in strijd met EVRM.
- Omdat rendement dat alle belastingplichtigen in praktijk gemiddeld zouden moeten kunnen behalen zonder dat zij daarvoor (veel) risico hoeven te nemen < 1,2%.
- Maar geen rechtsherstel, wetgever moet systematiek maar aanpassen. Aanslagen bleven dus in stand.
- I.g.v. individueel geval met buitensporige last: correctie.
- Herhaald over 2013-2016 door Hof Arnhem 29-03-2022. ECLI:NL:GHARL:2022:2513

Gevolgen HR 14-06-2019 (1)

- Naar aanleiding van dit arrest heeft Bd bezwaren in massaalbezwaarprocedure over jaren 2013 t/m 2016 in collectieve uitspraak op 19-07-2019 afgewezen. Stct. 2019, nr. 40085
- Nog lopende bezwaren (i.g.v. individueel geval met buitensporige last) worden individueel afgewerkt.

Gevolgen HR 14-06-2019 (2)

- Correctie alleen mogelijk bij individueel geval met buitensporige last. Zie hiervoor o.a. Hof Den Bosch 12-01-2022: ECLI:NL:GHSHE:2022:39
  - niet alleen voldoende dat box 3-heffing hoger is dan daadwerkelijk gerealiseerd rendement op vermogen;
  - ook inkomen (w.o. inkomen uit tegenwoordige arbeid) moet zodanig laag zijn, dat belastingplichtige moet interen op vermogen om verschuldigde box 3-heffing te voldoen.

Gevolgen HR 14-06-2019 (3)

- Daardoor bestaat voor deze jaren in beginsel geen rechtsingang meer.
- Als aanslag onherroepelijk vaststaat: bezwaar wordt aangemerkt als verzoek om ambtshalve vermindering. Bezwaar zal worden afgewezen, omdat dit ingediend diende te zijn binnen 5 jaar na kalenderjaar waarop aanslag betrekking heeft. Jaar 2016 verliep op 31-12-2021. Art. 9.6 Wet IB 2001 en art. 45aa, onderdeel a, Uitv.rgl. IB 2001.

Gevolgen HR 14-06-2019 (4)

- SvF is ook niet van plan om over jaren t/m 2016 te compenseren. Aldus SvF in antwoord op kamervragen van Omtzigt d.d. 28-01-2022: "Bent u bereid (...) over te gaan tot een vorm van compensatie inzake de jaren 2013-2016, waarbij het arrest van de Raad van 24 december 2021 als richtsnoer wordt genomen (...)" die SvF kort en bondig beantwoordt met "Nee". [Antwoord kamervragen Omtzigt nr. 2022Z00005, vraag 19](#)
- **Ons advies:** als geen bezwaar is aangetekend ⇒ dan maar berusten...

Gevolgen HR 14-06-2019 (5)

- Er loopt nog wel procedure bij EHRM. Indien zij rechtsherstel voor box 3 wel toekent, wordt dit toegepast bij iedereen die is aangesloten bij massaal bezwaar in 2013, 2014, 2015 en/of 2016.
- [SvF, Toezegging TO 2958, 10 december 2019.](#)
- Of toch civiele procedure? Er is strijd met Europees recht...

[Dangeville SA vs. France, ECLI:CE:ECHR:2002:0416JUD003667797](#)

Wijziging box 3 m.i.v. 2017

- Geen berekening meer over heffingsgrondslag volgens forfaitair rendement van vast 4%.
  - Maar op basis van vermogensmix:
    - deel wordt geacht te zijn gespaard;
    - restant wordt geacht te zijn belegd;
- met per rendementsklasse (sparen en beleggen) berekening forfaitair rendement op basis van historisch daadwerkelijk gerealiseerde gemiddelde rendementen.

Vermogensmix

- Hoe hoger heffingsgrondslag is:
  - des te minder wordt geacht te zijn gespaard;
  - en des te meer wordt geacht te zijn belegd.
- Vermogensmix (percentages sinds 2017 ongewijzigd):

Heffingsgrondslag		Rendementsklasse I	Rendementsklasse II
van	tot	(sparen)	(beleggen)
€ 0	€ 75.000	67%	33%
€ 75.001	€ 975.000	21%	79%
€ 975.001	-	0%	100%

Forfaitair rendement

- Grondslag is daadwerkelijk historisch meerjarengemiddelde.

Forfaitair rendement	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rendementsklasse I (sparen)	1,36%	0,36%	0,13%	0,07%	0,03%	-/- 0,01%
Rendementsklasse II (beleggen)	5,39%	5,38%	5,59%	5,28%	5,69%	5,53%

Adviseren over vermogen en box 3 19

HR 24-12-2021 (1)

[ECLI:NL:HR:2021:1963](#)

- Zgn. “kerstarrest”.
- Betrof jaren 2017 en 2018.
- Echtbaar had volgende vermogen:

Vermogensbestanddeel	2017	2018
Bank- en spaartegoeden	€ 807.895	€ 919.995
Aandelen en obligaties	€ 1.983	€ 61.795
Overige vorderingen en contant geld	€ 89.937	€ 69.737
Onroerende zaken in NL	€ 121.180	€ -
Overige bezittingen	€ 6.082	€ 6.554
Totaal	€ 1.027.077	€ 1.058.081

Adviseren over vermogen en box 3 20

HR 24-12-2021 (2)

- Dit vermogen leidde tot een heffingsgrondslag van ca. € 40.000, en dat weer tot een heffing van € 12.705 en € 11.969 over resp. 2017 en 2018.
- Werkelijk rendement was maar € 6.612 en € 3.528. Zo gesteld door belastingplichtige, niet door inspecteur betwist.
- Dit, omdat echtbaar verhoudingsgewijs meer spaarde (ca. 79% en 87%) dan volgens forfaitaire vermogensmix, dus ook lager rendement dan forfaitair gemiddeld rendement.

Adviseren over vermogen en box 3 21

HR 24-12-2021 (3)

- HR: strijd met art. 1 EP (recht op ongestoord genot van eigendom) in combinatie met art. 14 EVRM (verbod op discriminatie), want:
  1. box 3 gaat nu uit van historisch daadwerkelijk rendement i.p.v. rendement dat alle belastingplichtigen in praktijk gemiddeld zouden moeten kunnen behalen zonder dat zij daarvoor (veel) risico hoeven te nemen;
  2. box 3 hanteert vermogensmix die niet iedereen wil of kan toepassen.

Adviseren over vermogen en box 3 22

HR 24-12-2021 (4)

- Door hogere gemiddelde forfaitaire rendement i.p.v. veilig rendement is forfaitair stelsels vanaf 2017 te ver af komen te staan van heffing over inkomen dat individuele burger daadwerkelijk heeft genoten.
- Staat mag zich niet ongelimiteerd mengen in keuzes van burger bij gebruik of exploitatie van zijn bezittingen.

Adviseren over vermogen en box 3 23

HR 24-12-2021 (5)

- Betrof massaalbezwaarprocedure 2017 t/m 2020, met totaal 208.000 bezwaarschriften.
- Uitspraak:
  - geen 30% heffing over forfaitair rendement;
  - maar 30% heffing over daadwerkelijk gerealiseerd rendement in 2017 en 2018 van resp. € 6.612 en € 3.528.

Adviseren over vermogen en box 3 24

Onze mening

- HR was wachten beu, wetgever kreeg genoeg tijd om systematiek aan te passen, maar benutte die tijd niet.
- HR kon niet langer wachten en wilde niet wachten tot 2025 met opheffen van onrechtmatigheid van box 3-systematiek op stelselniveau. En pleegt daardoor rechtsherstel: heffing over werkelijk rendement i.p.v. over forfaitair rendement.
- ⇒ **Dapper arrest**: HR laat rechtvaardigheid prevaleren boven overheidsfinanciën en toestanden bij Bd. Budgettaire en uitvoeringstechnische gevolgen zijn giga.

Gevolgen HR 24-12-2021 (1)

- Beslist niet zo dat box 3-heffing integraal is komen te vervallen!
- Concreet voor adviespraktijk ⇒ cherry picking:
  - als werkelijk rendement over 2017 of later jaar **lager** is dan forfaitair rendement (bijv. spaarders) ⇒ box 3-heffing over lagere werkelijke rendement;
  - als werkelijk rendement over 2017 of later jaar **hoger** is dan forfaitair rendement (bijv. huisjesmelker) ⇒ box 3-heffing over forfaitaire rendement.

Gevolgen HR 24-12-2021 (2)

- Arrest heeft directe werking, dus rechtstreeks gevolgen voor:
  - sowieso alle gekoppelde massaal bezwaar procedures;
  - én alle aanslagen vanaf jaar 2017 die op 24-12-2021 nog niet onherroepelijk vaststonden. Vanaf die datum geldt **nieuw recht**.
Lees: aanslagen met als dagtekening ≥ 12-11-2021;
  - én in elk geval ook voor belastingplichtigen met belang in box 3 voor jaren 2021 en 2022.
- Daar liggen primair uw actiepunten!

Gevolgen HR 24-12-2021 (3)

- Bd doet op 04-02-2022 collectief uitspraak op bezwaar, niet alleen over 2017 en 2018 maar tegelijkertijd ook over 2019 en 2020. [Stcrt. 2022, nr. 4198](#)
- Uitspraak geldt voor alle "bezwaarschriften tegen de aanslagen inkomstenbelasting 2017 t/m 2020 waarop ten tijde van de dagtekening van de hiervoor genoemde besluiten nog geen uitspraak is gedaan of die tijdig zijn ingediend tot en met 3 februari 2022." [Zie ook Kamerbrief d.d. 04-02-2022, nr. 2022-000039238](#)

Aanvaarde moties TK 08-02-2022

- Vóór 01-04-2022 met voorstellen komen hoe belastingheffing op vermogen kan worden hervat. [TK 35.927, nr. 94](#)
- Tegenvaller in lastensfeer niet opvangen door lasten op arbeid of consumptie te verhogen. [TK 35.927, nr. 95](#)
- Belasting op vermogen op basis van werkelijk rendement zo snel als mogelijk invoeren. [TK 35.927, nr. 102](#)
- Bij compensatieregeling onderzoeken hoe "kleine spaarders" als eerste voor compensatie in aanmerking kunnen komen. [TK 35.927, nr. 106](#)

Vaststaande aanslagen vanaf 2017

- Als aanslag onherroepelijk vaststaat ⇒ bezwaar wordt aangemerkt als verzoek om ambtshalve vermindering. [Art. 9.6 Wet IB 2001](#)
- Besluit Fiscaal Bestuursrecht: Bd verleent geen teruggaaf van belasting als sprake is van nieuwe rechtspraak. [Besluit van 15 oktober 2021 § 23, onderdeel 8.a, Stcrt 2021, nr. 44622 \(laatste versie\)](#)
- Bd kan daarom bezwaar afwijzen omdat sprake is van nieuwe rechtspraak. SvF heeft echter bevoegdheid om toch ambtshalve vermindering te verlenen en zo doelgroep voor rechtsherstel te vergroten.

Adviseren over vermogen en box 3

31

Positie MvF (1)

- Standpunt SvF: volgens landsadvocaat Pels Rijcken is "het afwijzen van verzoeken om ambtshalve vermindering van onherroepelijk vaststaande aanslagen juridisch houdbaar". [Kamerbrief 2022-0000035345](#)
- Er loopt nu procedure voor HR. Aanslagen 2017 en 2018 stonden onherroepelijk vast, maar belastingplichtige dient toch verzoek in voor ambtshalve vermindering box 3-aanslag n.a.v. HR 24-12-2021. Rechtsvraag: bestendigt HR visie dat n.a.v. nieuwe jurisprudentie geen ambtshalve teruggaaf hoeft plaats te vinden.
- HR doet uitspraak vóór medio oktober 2022.

Adviseren over vermogen en box 3

32

Positie MvF (2)

- SvF wacht arrest HR af, alvorens beleid te formuleren over wel of niet verruimen van doelgroep voor rechtsherstel: wel of geen rechtsherstel voor niet-bezwaarmakers, en zo ja: in welke mate. [SvF in Commissiedebat 20-04-2022](#)
- Als doelgroep voor rechtsherstel wordt verruimd, doordat SvF gebruik maakt van zijn bevoegdheid ambtshalve herziening toch toe te kennen n.a.v. HR 24-12-2021 ⇒ wordt aparte formele wet, gaat dus via parlement.

Adviseren over vermogen en box 3

33

Positie MvF (3)

- **Ons advies:** afwachten of SvF (onder druk van TK) alsnog compensatie verleent door doelgroep voor rechtsherstel te verruimen. Verzoek tot ambtshalve vermindering over 2017 kan sowieso t/m 31-12-2022, namelijk binnen 5 jaar na verloop van betreffende jaar. Ga nu nog géén verzoek indienen met verzoek om ambtshalve vermindering. Houdt Bd toch aan.
- Houdt wel deadline van 31-12-2022 in de gaten, daarna verloopt gelegenheid tot indienen verzoek om ambtshalve vermindering.

Adviseren over vermogen en box 3

34

"Bijzondere" uitspraken (1)

- Rb Noord-Holland 07-01-2022: [ECLI:NL:RBNHO:2022:867](#)
  - betreft belastingjaar 2017;
  - aanslag is opgelegd op 01-05-2018;
  - belastingplichtige tekent te laat bezwaar aan en stelt dat box 3-heffing dient plaats te vinden over werkelijk rendement (€ 9.516) i.p.v. forfaitair rendement (€ 38.853);
  - Bd wijst bezwaar af wegens o.a. termijnoverschrijding;
  - Rb kent op 07-01-2022 (n.a.v. HR 21-12-2021) beroep toch toe, en rept daarbij totaal niet over termijnoverschrijding...
  - Bd heeft inmiddels hoger beroep aangetekend.

Adviseren over vermogen en box 3

35

"Bijzondere" uitspraken (2)

- Rb Zeeland-West Brabant 07-04-2022: [ECLI:NL:RBZWB:2022:1814](#)
  - betreft belastingjaar 2018;
  - aanslag stond onherroepelijk vast op 05-07-2019;
  - in geschil is of "nieuw jurisprudentie uitzondering" in de weg staat aan ambtshalve vermindering van aanslag;
  - Rb vindt dat strijdigheid met EP al voortvloeit uit jurisprudentie gewezen < 05-07-2019, nl. HR 14-06-2019;
  - constateert daarnaast dat sprake is van schending van "fair balance" en kent vervolgens beroep toe.
- Kunnen aanslagen 2017 ev. opgelegd vanaf 03-05-2019 toch nog worden opgebroken???

Adviseren over vermogen en box 3

36

Sympathie voor "kleine spaarder"

Wat zeg SvF hierover:

- op 28-01-2022: "De reikwijdte van de groep belastingplichtigen die in aanmerking komen voor herstel is op dit moment nog niet bepaald, maar wij zullen zeer serieus meewegen of de groep die geen bezwaar heeft gemaakt ook onder het rechtsherstel zal vallen."
Antwoord kamervragen Inge van Dijk en Idsinga nr. 2021Z00071, vraag 3
- en op 02-02-2022: "Als het om een een-op-eensituatie gaat, dan zou je vanuit het rechtvaardigheidsgevoel en het gelijkheidsbeginsel zeggen dat het ook moet gelden voor de mensen die geen bezwaarschrift hebben ingediend, maar in een vergelijkbare situatie verkeren. Dat is het eerste gevoel."
Plenair verslag TK 02-02-2022

Wie is "kleine spaarder"

- SvF: "Als iemand alleen een AOW, een heel klein pensioen en nog een beetje spaargeld heeft, in de zin van € 100.000 of € 200.000". Commissiedebat 17-03-2022.
- Ook tijdens commissiedebat 20-04-2022 blijkt brede steun voor gedachte om kleine spaarder, wat dat ook moge zijn, te compenseren.

Rechtsherstel

Betreft vier doelgroepen

1. Belastingplichtigen die massaal bezwaar hebben lopen over aanslagen 2017-2020.
2. Belastingplichtigen waarvan aangiften 2017-2020 nog niet zijn geregeld.
3. Belastingplichtigen waarvan aangiften na 24-12-2021 onherroepelijk zijn komen vast te staan.
4. Belastingplichtigen voor aangiften 2021 (en 2022).
En later wellicht ook voor aanslagen die onherroepelijk vaststaan, in kader van uitbreiding doelgroep rechtsherstel (ambtshalve herziening).

Let daarbij ook op neveneffecten

- Fictieve rendement box 3 is ook van invloed op toeslagen en eigen bijdragen CAK.
- Geldt ook voor drempelinkomen voor aftrek van uitgaven voor specifieke zorgkosten en giften (en voorheen studiekosten): lager box 3-inkomen betekent lager drempelinkomen, dus meer aftrek.
- Kennelijk zijn er 16 (!) inkomensafhankelijke regelingen.
- Dus wellicht niet alleen ageren tegen IB-aanslagen m.b.t. box 3, maar ook tegen toeslagen e.d.

Vorbereidingsbrief (1)

- Wat gaat zeker niet gebeuren:
  - alle box 3-heffing vanaf 2017 terug: kost € 26,5 mld en compenseert ook beleggers (anders: Groep Van Haga);
  - bij alle belastingplichtigen werkelijk rendement opvragen: voor Bd niet uitvoerbaar en belastingplichtigen hebben die info wellicht niet eens (meer).
- Wat gaat wel gebeuren: opnieuw box 3-inkomen berekenen op basis van "werkelijke" vermogensmix, alleen met nieuwe forfaitaire rendementen:
  - wel uitgaan van "werkelijke" samenstelling vermogen;
  - maar niet van werkelijk rendement.

Vorbereidingsbrief (2)

- **Uitgangspunten sowieso:**
  - nieuwe forfaitaire verdeling die beter aansluit bij werkelijk rendement. Vermogensmix van 2017 is eruit gesloopt;
  - daarbij vermogensverdeling hanteren zoals aangegeven in IB-aangiften;
  - heffingvrij vermogen verdelen naar rato van componenten;
  - proces kan daardoor geautomatiseerd verlopen. Bd heeft geen zin in “handwerk”.
- **Belastingplichtige krijgt compensatie als nieuw berekende forfaitaire rendement lager is dan oorspronkelijk berekend rendement bij opleggen aanslag.**

Adviseren over vermogen en box 3

43

Vorbereidingsbrief (3)

- **Uitvoering vergt politieke keuzes:**
  - wie vormt doelgroep van rechtsherstel;
  - hoe luidt nieuwe forfaitaire berekening.
- **Wie sowieso rechtsherstel:**
  - alle belastingplichtigen waarvan aanslag over 2017-2020 nog niet onherroepelijk op 24-12-2021 vaststond;
  - alle belastingplichtigen voor de jaren 2021 en 2022.

Adviseren over vermogen en box 3

44

Vorbereidingsbrief (4)

- **Als niet-bezwaarmakers worden gecompenseerd ⇒ dan mogen zij niet anders dan bezwaarmakers worden behandeld.** *“Als wordt besloten de doelgroep uit te breiden met de niet-bezwaarmakers, biedt de huidige wet- en regelgeving geen aanknopingspunt om de groep niet-bezwaarmakers anders te behandelen dan de bezwaarmakers”.* Kamerbrief 2022-0000122084, blz. 10
- **Belangrijke zin uit kamerbrief!**

Adviseren over vermogen en box 3

45

Variant 1: spaarvariant

- **Werkelijke vermogensmix met aangepast forfait voor sparen en schulden:**
  - ofwel drie forfaits:
    - spaargeld;
    - schulden;
    - overige bezittingen;
  - met eigen forfaitaire rendementen. Voor elke :
    - spaargeld ⇒ 0,25% in 2017, aflopend tot 0% in latere jaren;
    - schulden ⇒ aflopend van 3% in 2017 tot 2,5% (hypotheekrente);
    - overige bezittingen ⇒ meerjarig gemiddelde rendement voor beleggingen van obligaties, aandelen en vastgoed.
  - Déjà vu? Jazeker wel! Zie kamerbrief van 06-09-2019, nr. 2019-0000148689

Adviseren over vermogen en box 3

46

Variant 2: vermogensmixvariant

- **Werkelijke vermogensmix met aangepaste forfaits voor meerdere bestanddelen:**
  - apart forfait voor alle categorieën uit belastingaangifte:
    - spaartegoeden;
    - onroerende zaken
    - rechten op PU's;
    - niet-vrijgesteld kap.verz.;
    - schulden;
    - effecten (aandelen én obligaties);
    - contant geld en vorderingen;
    - nettolijfrente en nettopensioen;
    - overige bezittingen;
  - ook weer met eigen forfaitair rendement:
    - per categorie eigen rendement;
    - rendement voor dat betreffende jaar (niet meerjarengemiddelde).

Adviseren over vermogen en box 3

47

Kabinet stuurt aan op variant 1?

- **Sluit best aan bij motie Eppink: rechtsherstel toespitsen op spaarders.** TK 35 927, nr. 106
- **Voorkomen dat beleggers in slechte jaren geld terugkrijgen, ook al hebben ze gemiddeld over meerdere jaren een goed rendement.**
- **Beperkte budgettaire derving.**
- **Alleen: alle niet-spaarders met slechte rendementen over meerdere jaren krijgen geen rechtsherstel. Dus nog steeds in strijd met HR 24-12-2021? In elk geval groter juridisch risico voor kabinet...**

Adviseren over vermogen en box 3

48

Partnerverdeling (1)

- Partners kunnen gezamenlijke rendementsgrondslag onderling verdelen. En daarbij kiezen voor gunstigste verdeling.
- Herziening van keuze kan tot aanslagen van beide partners onherroepelijk vaststaan.
- Door rechtsherstel kan andere verdeling gunstiger blijken.

Partnerverdeling (2)

- Voorbeeld:
  - ene partner kiest lager vermogen ⇒ valt zo volgens oud stelsel in lagere tariefschijf;
  - andere partner kiest hoger vermogen ⇒ valt onder regime van rechtsherstel, terwijl deze partner zonder rechtsherstel mogelijk juist in hogere tariefschijf zou vallen.
- Nieuwe verdeling is niet uitvoerbaar en voor kabinet geen acceptabele wijze van rechtsherstel.
- Voor 2021: opnieuw aangifte indienen als je andere verdeling wenst. Bd gaat hier burgers op wijzen...
- Gaat misschien ook gelden voor 2020, niet 2017-2019.

Werkelijk rendement

- Kabinet gaat bij bepaling rendementen uit van:
  - reguliere inkomsten (rente, dividend, huur minus kosten);
  - én van zowel gerealiseerde als niet-gerealiseerde waardemutaties.
- Achterwege laten van waardemutaties is vlg. SvF economisch zeer onwenselijk en leidt tot onverantwoorde budgettaire schade.

Mening SvF

- Ongeacht of je kiest voor spaarvariant of voor vermogensmixvariant, je zult altijd beleggers hebben die vinden dat geboden rechtsherstel onvoldoende is. SvF: "Dat zien we dan wel op ons afkomen (...) maar dat mag dan de betreffende belastingplichtige vervolgens aantonen". [Commissiedebat 20-04-2022](#)

Aanvullend rechtsherstel (1)

- Er is mogelijkheid van aanvullend rechtsherstel voor een individuele belastingplichtige als hij vindt dat hij onvoldoende wordt gecompenseerd (tegenbewijs).
- Bijv. belegger die slecht jaar (2018!) heeft gehad.
- Hoe daarmee om te gaan door Bd?
  - a. optie 1: direct het tegenbewijs in behandeling nemen;
  - b. optie 2: aantal proefprocedures bij HR voeren om meer duidelijkheid te krijgen over bedoeling van HR over reikwijdte van rechtsherstel.
- SvF: er is geen goede optie... Elke optie is slecht.

Aanvullend rechtsherstel (2)

- Betreft als burger niet akkoord is met geboden rechtsherstel, dat geeft naar zijn visie geen rechtvaardige uitkomst.
- Dan dient hij verzoek ambtshalve vermindering in.
- Tegenbewijsregeling is spannend voor Bd als het gaat om uitvoerbaarheid. Wordt sowieso grote opgave.
- Als hij al wordt ingevoerd, dan "gestructureerd" uitvoeren, vooral gefaseerd. Als het niet gestructureerd binnenkomt, zakt Bd door zijn hoeven. Gaat dan ten koste van toezicht en handhaving. [Technische briefing 19-04-2022](#)

Onze mening (1)

- Dit houdt juridisch risico in:
  - gaat nog steeds uit van gemiddeld rendement van alle belastingplichtigen in plaats van daadwerkelijk rendement van een individuele burger;
  - dat gemiddelde rendement is wellicht nog altijd hoger dan rendement dat alle belastingplichtigen in praktijk gemiddeld zouden moeten kunnen behalen zonder dat zij daarvoor (veel) risico hoeven te nemen;
  - spaarvariant is extra kwetsbaar: er wordt bij beleggers niet uitgegaan van werkelijke vermogensmix voor niet-spaargeld. Wel is vermogensmix uit 2017 eruit gesloopt;
  - vermogensmixvariant gaat uit van meerjarengemiddelde.

Adviseren over vermogen en box 3

55

Onze mening (2)

- Voorbeelden kwetsbaarheid gepretendeerde “werkelijke” vermogensmix:
  - belegger met obligaties i.p.v. aandelen ⇒ wordt die belast over rendement dat gemiddelde belegger realiseert???
  - eigenaar met 10 ha verpachte cultuurgrond in box 3 ⇒ wordt die belast over rendement dat gemiddelde vastgoedexploitant realiseert???
  - eigenaar van vakantiehuis dat in Coronatijd niet verhuurd kan worden ⇒ wordt die ook belast over rendement dat gemiddelde vastgoedexploitant realiseert???
- Of zijn dit situaties voor tegenbewijsregeling?

Adviseren over vermogen en box 3

56

Onze mening (3)

- Lijkt op situatie t/m 2016, met regime van HR 14-06-2019:
  - box 3-heffing op stelselniveau in strijd met art. 1 EP EVRM;
  - destijds geen rechtsherstel door HR;
  - aanslagen bleven dus in stand.
- Wel mogelijkheid tot correctie als sprake is van individueel geval met buitensporige last.
- Of straft de HR dit later weer af: “wetgever, je hebt het kunnen oplossen, maar je wilde / kon het wéér niet!”

Adviseren over vermogen en box 3

57

Onze mening (4)

- Forfaits kunnen op zich wel, maar mogen niet te ver van realiteit afstaan. En is dat nu niet weer het geval, kijkende naar HR 14-06-2019?
- Geheid: HR zal weer aan de bak moeten. Relevant voor:
  - toetsen van geboden rechtsherstel aan bezwaarmakers;
  - toetsen van aanslagen die vanaf nu worden opgelegd;
  - niet-bezwaarmakers als compensatie wordt verleend (gelijk trekken met bezwaarmakers).
- Weer massaal bezwaar met als geschilpunt vormgeving van rechtsherstel door kabinet?

Adviseren over vermogen en box 3

58

Opmerkingen bij keuze (1)

- Hersteloperatie gaat om 11 mln (!) aangiften (2017-2020).
- Hoe meer burgers je tegemoet komt, des te groter zal juridische houdbaarheid en acceptatiegraad zijn.
- Spaarvariant staat verder van realiteit af dan vermogensmixvariant: dus juridisch meer risicovol voor MvF.
- Vermogensmixvariant is duurder dan spaarvariant: beleggers met slecht rendement meer gecompenseerd.
- Bd is als de dood voor gebrek aan acceptatiegraad ⇒ meer bezwaren/ambtshalve herzieningen ⇒ meer handwerk ⇒ herstel wordt onuitvoerbaar ⇒ Bd crasht.

Adviseren over vermogen en box 3

59

Opmerkingen bij keuze (2)

- Vraag van TK-leden Grinwis en Alkaya tijdens technische briefing 19-04-2022: staat spaarvariant niet te ver af van werkelijkheid? Houdt spaarvariant stand bij HR?
- Antwoord MvF: weten we zelf niet... Elk forfait heeft zekere ruwheid. En welke ruwheid in box 3 wel mag of niet van HR mag, weten we niet. Wel gaan we uit van werkelijke vermogensmix, en daardoor dichter bij werkelijkheid staan dan met forfaitaire vermogensmix. Bd vermoedt wel dat er draagvlak is voor spaarvariant...

[Vrije weergave uit Technische briefing 19-04-2022](#)

Adviseren over vermogen en box 3

60

Budgettair belang

SRA

Variant	Doelgroep 2017-2020	Geautomatiseerd rechtsherstel	Evt. aanvullend rechtsherstel per bel.plichtige	Totaal
Alles-terug		€ 26,5 mld	€ 0	€ 26,5 mld
Spaarvariant	Alle belastingplichtigen	€ 6,9 mld	€ 4,8 mld	€ 11,7 mld
	Alleen bezwaarmakers	€ 2,4 mld	€ 1,3 mld	€ 3,7 mld
Vermogensmix-variant	Alle belastingplichtigen	€ 10,3 mld	€ 1,2 mld	€ 11,5 mld
	Alleen bezwaarmakers	€ 2,9 mld	€ 0,6 mld	€ 3,5 mld

Adviseren over vermogen en box 3 61

Tips voor adviespraktijk (1)

SRA

1. Check n.a.v. Rb Zeeland-West Brabant 07-04-2022 niet alleen aanslagen met box 3-inkomen opgelegd die onherroepelijk vaststonden op 24-12-2021, maar ook aanslagen die zijn opgelegd $\geq$ 03-05-2019 $\Rightarrow$ kunnen wellicht toch nog worden opgebroken.
2. Als niet-bezwaarmakers worden gecompenseerd, mag die compensatie niet minder zijn dan wat bezwaarmakers aan rechtsherstel krijgen $\Rightarrow$ check op dit punt alle onherroepelijk vaststaande aanslagen over jaren vanaf 2017 met box 3-inkomen. Denk vooral aan aandelenbeleggers in 2018 en 2020.

Adviseren over vermogen en box 3 62

Tips voor adviespraktijk (2)

SRA

3. Als kabinet kiest voor vorm van rechtsherstel $\Rightarrow$ houdt in de gaten of dit toets van HR kan doorstaan. Kan ook compensatie voor onherroepelijk vaststaande aanslagen raken. M.n. bij keuze voor spaarvariant. $\Rightarrow$ Voor 01-01-2023 verzoek ambtshalve herziening?

Kortom: ongeacht wat in voorjaarsnota wordt besloten, dan zijn we er nog niet. Gekozen oplossing wordt zeker opnieuw aan HR voorgelegd. Tot dat arrest hebben we geen zekerheid. En zult u in kader van behartiging van belangen van uw klant alle rechten moeten voorbehouden.

Adviseren over vermogen en box 3 63

Er is bezwaar gemaakt (1)

SRA

- Bezwaar loopt mee in massaalbezwaarprocedure of betreffen individuele bezwaren.
- Bd heeft op 04-02-2022 collectief uitspraak op bezwaar gedaan.
- Bd dient binnen 6 maanden, ofwel $\leq$ 04-08-2022 individuele gevallen af te handelen d.m.v. verlaging aanslagen. Vraag: daartegen beroep bij Rb mogelijk?
- **Ons advies:** actie Bd afwachten, wel kritisch blijven volgen. Vooral als deadline van 04-08-2022 nadert.

Adviseren over vermogen en box 3 65

Er is bezwaar gemaakt (2)

SRA

- **Wat zegt SvF:** "Ik zet mij ten volle in om te bewerkstelligen dat uiterlijk op 4 augustus de belastingaanslagen waartegen het massaal bezwaar zich richtte (her)beoordeeld zijn en eventueel verminderd zijn in lijn met het arrest van de Hoge Raad". Kamerbrief 2022-0000122084
- **Planning SvF:**
  - besluitvorming over rechtsherstel rond 01-06-2022;
  - vanaf 01-07-2022 geautomatiseerd uitspraken op bezwaar volgens gekozen rechtsherstel (spaarvariant of vermogensmixvariant);
  - zou dan uiterlijk op 04-08-2022 afgewikkeld moeten zijn.

[Commissiedebat 20-04-2022](#)

Adviseren over vermogen en box 3 66

Er is bezwaar gemaakt (3)

- Indien geen compensatie op 04 augustus 2022, dan mogelijkheid tot vragen dwangsom. Hiervoor moet men Belastingdienst in gebreke stellen met termijn van 14 dagen tot herstel, daarna dwangsom.
- Omvang dwangsom:
  - € 23 p/d voor 14 dagen, daarna;
  - € 35 p/d voor 14 dagen, daarna;
  - € 45 p/d voor 14 dagen;
  - met max van € 1.442.

Er is bezwaar gemaakt (4)

- Met zelfde kwetsbaarheid van wetmatigheid van gekozen rechtsherstel.
- Uw taak: beoordelen of verleend rechtsherstel voldoende is voor uw klant.
- Cherry picking per aangiftejaar:
  - box 3-heffing volgens wettelijke forfaits;
  - box 3-heffing met geboden rechtsherstel (volgens spaarvariant of vermogensmixvariant);
  - box 3-heffing volgens nog lager werkelijk rendement. Betekent wel afdwingen...

Er is nog geen aanslag opgelegd (1)

- Bd kan nog geen IB-aanslagen over jaren 2017-2021 opleggen met daarin HR 24-12-2021 verwerkt.
- Als sprake is van inkomen uit box 3, worden daarom waar mogelijk nog geen aanslagen opgelegd, tenzij:
  - verjaringsrisico, waardoor geen (navorderings)aanslag meer kan worden opgelegd. Dit geldt voor o.a. aanslagen 2017 en 2018;
  - belastingplichtige belang heeft bij opleggen aanslag (bijv. bij voorlopige aanslagen, verliesverrekening en middelingsverzoeken).

Kamerbrief nr. 2022-000020410

Er is nog geen aanslag opgelegd (2)

- Planning van SvF is om vanaf 01 september 2022 andere aanslagen af te wikkelen, terug te komen op aanslagen die op 24-12-2021 nog niet onherroepelijk vaststonden.
- Weer met zelfde kwetsbaarheid van wetmatigheid van gekozen rechtsherstel.
- Uw taak: beoordelen of verleend rechtsherstel voldoende is voor uw klant. Zie dia 68.

Nog in te dienen aangiften v.a. 2017

1. Optie 1: aangifte indienen met box 3-heffing op basis van werkelijk rendement.
2. Optie 2: aangifte indienen met box 3-heffing vlg. wettelijke regeling (heffing over forfaitair inkomen):
3. Optie 3: regeling van rechtsherstel afwachten en daarna standpunt innemen (cherry picking).

Ons advies: Volg optie 2, maar bij aanslagregeling kritisch beoordelen of dit voor klant meest gunstige oplossing is.

V&A Bd over box 3 en aangiften (1)

1. In aangiftesoftware 2021 is kerstarrest niet verwerkt.
2. Doe "gewoon" belastingaangifte 2021 zoals altijd. Bd houdt er rekening mee dat:
  - a. achteraf gezien optimalisatie anders kan blijken te zijn;
  - b. verlaging drempelbedrag toch kan leiden tot aftrek van zorgkosten en giften.Van 12,5 mln IB-aangiften hebben er 2 mln box 3-vermogen.
3. Definitieve aanslagen 2021 met box 3-vermogen worden waarschijnlijk later dan 01 juli 2022 verstuurd.

V&A Bd over box 3 en aangiften (2)

SRA

4. I.g.v. box 3-vermogen < € 50.000: geen gevolgen.
5. Kerstarrest is niet verwerkt in voorlopige aanslag 2022, Bd gaat dit echter corrigeren in definitieve aanslag 2022.
6. Bd biedt iedereen met VA tijdelijke invorderingspauze voor 1^e betalingstermijn (geen betalingsherinnering en geen aanmaning). Dan kijkt Bd of sprake is van box 3-vermogen. Zo nee, invorderingspauze stopt, zo ja invorderingspauze blijft gelden.

Zie ook Kamerbrief d.d. 28-02-2022, nr. 2022-0000069725

Adviseren over vermogen en box 3

73

Proces aangiften 2021

SRA

- Aanslagen IB 2021 waarin box 3-inkomen is begrepen zullen i.g.v. teruggaaf via voorlopige aanslag worden opgelegd. Hierin is HR 24-12-2021 nog niet verwerkt.
- Te betalen aanslagen worden nog niet opgelegd, die worden vanaf augustus 2022 opgelegd.

Voorbereidingsbrief technische briefing box 3; Kamerbrief 2022-0000122084

Adviseren over vermogen en box 3

74

Tijdpad

SRA

Mijlpaal	Planning
Technische briefing	19-04-2022
Commissiedebat	20-04-2022
Keuze voor variant hersteloperatie in Voorjaarsnota	01-06-2022
Start herstel aanslagen bezwaarmakers 2017-2020	01-07-2022
Deadline herstel aanslagen bezwaarmakers 2017-2020	04-08-2022
Verder herstel (eerst aanslagen 2017-2020, dan 2021 ev.)	Vanaf augustus 2022

Adviseren over vermogen en box 3

75

Recapitulatie (1)

SRA

- Cherry picking voor jaren 2017-2022:
  1. heffing volgens wettelijk forfaits;
  2. heffing volgens herziene forfaits op basis van rechtsherstel dat kabinet gaat vormgeven;
  3. heffing over werkelijk rendement, maar dat zal dan moeten worden afgedwongen.
- Als werkelijk rendement > forfaitair rendement, dan toch alleen box 3-heffing over forfaitair rendement omdat voor heffing over werkelijk rendement geen wettelijke basis bestaat.

Adviseren over vermogen en box 3

76

Recapitulatie (2)

SRA

- Als aanslag die Bd later oplegt uitgaat van aangepast forfait volgens herstelregeling ⇒ blijf kritisch of dat in specifieke situatie voor cliënt toch nog steeds te hoog is. Vooral bij niet-spaarders met slecht werkelijk rendement. Denk aan beleggers in aandelen in 2018 en 2020!

Adviseren over vermogen en box 3

77

Plaats van spoedwetgeving

- T/m 2022 ligt wetgeving vast. Is terzijde geschoven door HR met rechtsherstel.
- Kabinet komt daarom m.i.v. 2023 met spoedwetgeving, omdat huidige wettelijke box 3-heffing niet deugt. Volgt normale wetgevingsproces, gaat pas in op 01-01-2023.
- En dat t/m 2024, want vanaf 2025 komt nieuwe, definitieve wetgeving het box 3-heffing op basis van werkelijk rendement. Ook volgens regulier wetgevingsproces.

Adviseren over vermogen en box 3

79

Gedachten kabinet

- Als bij compensatiejaren 2017-2022:
  - variant 1: forfaitaire spaarvariant (drie forfaits voor alleen sparen, schulden en overige bezittingen);
  - variant 2: forfaitaire variant voor alle vermogenscategorieën.
- Belangrijk verschil met jaren 2017-2022:
  - 2017-2022 ⇒ belastingplichtige kan voor openstaande aanslagen kiezen tussen gunstigste oplossing: of huidige wettelijk systeem of rechtsherstel;
  - 2023-2024 ⇒ geen keuze, huidig wettelijk systeem of werkelijk rendement komt te vervallen. Kan voor beleggers ongunstiger uitvallen.

Adviseren over vermogen en box 3

80

Juridisch kwetsbaar

- Dit is juridisch even kwetsbaar als over jaren 2017-2022: kwalificeert rechtsherstel dat kabinet uitdenkt met visie van HR? Is dit zo wel voldoende in overeenstemming met EVRM? Wij hebben twijfels...
- MvF moet sowieso uitgaan van jaarlijkse (on)gerealiseerde waardemutaties. En niet van meerjarengemiddelde. IB-stelsel kent belastingheffing per kalenderjaar. En daarom moet je ook waardemutaties van dat jaar meenemen in heffingsgrondslag. [Technische briefing 19-04-2022](#)

Adviseren over vermogen en box 3

81

Geen vermogensbelasting

- Invoeren van vermogensbelasting over jaren 2023-2024 is technisch voor MvF niet haalbaar. En past niet in lange termijn visie: kabinet wil uiteindelijk naar IB over werkelijke inkomsten uit vermogen. Dan ook geen (tijdelijke) vermogensbelasting, ook niet om dekking te bieden voor begrotingsgaten t/m 2024.
- Dus die komt er zeker niet. Ondanks moties TK 08-02-2022.

Adviseren over vermogen en box 3

82

Dekking van box 3-heffing (1)

- Kabinet gaat nog op zoek naar dekking voor budgettaire derving.
- Komt ook in voorjaarsnota (dus ≤ 01-06-2022) terug...
- Gedachten zijn bij iedereen in politiek helder: als compensatie box 3 teveel geld kost, kan dat niet uit domein vermogen worden gedekt. Volgens aangenomen moties géén verhoging lasten op arbeid of consumptie. Tja, wat welke box blijft dan nog over?
- Welke partijen neigen naar verhoging box 2: o.a. ook D66, CDA, PvdA. [Commissiedebat 20-04-2022](#)

Adviseren over vermogen en box 3

83

Dekking van box 3-heffing (2)

- Zie commissiedebat Financiën 17-03-2022:
  - box 2 is vlg. TK-lid Nijboer een “fiscale pretbox”;
  - Van Rij maakt onderscheid tussen beleggings- en ondernemingsvermogen in box 2;
  - Van Rij: “Nogmaals, ik wil er nu nog niet over in detail treden, want het is een vooraankondiging. Maar de redenering is dat als je de spaarders tegemoet wilt komen die geen bezwaar hebben gemaakt, dat dermate budgettaire consequenties heeft dat je er niet uitkomt met alleen een dekking in box 3. Je zal dan ook naar box 2 moeten kijken. Je zal de opties dan op tafel moeten leggen.”
- Van Rij herhaalde mogelijkheid dat box 2 dekking zal moeten geven voor derving box 3. [Commissiedebat 20-04-2022](#)

Adviseren over vermogen en box 3

84

Coalitieakkoord d.d. 15-12-2021

- Zie blz. 21 van budgettaire bijlage bij Coalitieakkoord:
  - heffing box 3 over werkelijk rendement per 2025, m.n. belasten verhuurd vastgoed (waardeontwikkeling vastgoed blijft even forfaitair bepaald);
  - afschaffen leegwaarderatio per 2023;
  - levert extra belastingopbrengst op. Dat wordt verhoogd met extra budget van € 200 mln, en met dat geld wordt heffing-vrij vermogen verhoogd tot ca. € 80.000 (vanaf 2023).

Hoofdregel (1)

- Vermogensrendementheffing over werkelijk behaald rendement ⇒ sluit beter aan bij draagkracht van burger en wordt daardoor rechtvaardiger.
- Varianten:
  1. vermogensaanwasbelasting;
  2. vermogenswinstbelasting.

Hoofdregel (2)

- Vermogensaanwasbelasting ⇒ jrl belasting heffen over reguliere inkomsten (rente, dividend, huur, e.d.) maar ook over (on)gerealiseerde waardeontwikkeling van vermogensbestanddelen (kan negatief zijn) in dat jaar.
- Vermogenswinstbelasting: ook hier jrl belasting heffen over reguliere inkomsten maar pas belastingheffing over waardeontwikkeling van vermogensbestanddelen bij verkoop. Grondslag is dan verkoopprijs -/ - aankoopprijs (kan ook weer negatief zijn). Geldt nu ook in bijv. box 2.

Hoofdregel (3)

- Kabinet kiest voor vermogensaanwasbelasting.
- Motieven:
  - voorkoming van langdurig uitstel van belastingheffing;
  - jaarlijks beetje betalen i.p.v. achteraf veel ineens;
  - niet langdurig aankoopgegevens bewaren (vooral bij verkoop aandelen in beleggingsfondsen in meerdere tranches);
  - geen economische verstoring door lock-in effect: liever minder renderende aandelen aanhouden om zo belastingheffing uit te stellen (dan houdt je meer beleggingsvolume) i.p.v. kiezen voor meer renderende aandelen.

Hoofdregel (4)

- Daarbij onderkent kabinet ook nadelen vermogensaanwasbelasting (maar die zijn er nu veelal ook al):
  - bij waardestijging nog geen liquide middelen beschikbaar voor betalen van belasting;
  - soms leveren vermogensbestanddelen te weinig of überhaupt geen directe inkomsten op om belastingheffing te kunnen betalen (denk aan 2^e woning in box 3);
  - administratieve rompslomp: jaarlijks bepalen door belastingplichtigen van waarde box 3-vermogen en bijhouden stortingen en onttrekkingen om zo vermogensaanwas te berekenen.

Hoofregel (5)

- Kabinet opteert niet voor vermogensbelasting: dan worden spaarders net zo zwaar belast als succesvolle beleggers. En kan heffing voor spaarders weer hoger zijn dan werkelijk rendement.

Hoofregel (6)

- Waar praten we over:
  - totaal box 3-vermogen bedroeg in 2019: € 470 mld;
  - waarvan ongeveer:
    - bank- en spaarproducten 50%
    - beleggingen in financiële instrumenten 25%
    - onroerende zaken 25%
    - totaal 100%

Voorbeeld (1)

- Uitgangspunten:
  - X heeft op 01-01 tien aandelen á € 10. Beginwaarde: € 100.
  - X ontvangt op 15-03 € 10 dividend.
  - X koopt er op 01-07 tien aandelen bij á € 11. Storting: € 110.
  - X verkoopt op 15-09 vijf aandelen á € 12. Onttrekking: € 60.
  - X heeft op 31-12 vijftien aandelen á € 13. Eindwaarde: € 195.
- Vermogensaanwas:

– eindwaarde -/ beginwaarde	€ 95
– af: stortingen	€ 110 -/-
– bij: onttrekkingen	€ 60
– vermogensaanwas	€ <u>45</u>

Voorbeeld (2)

- Heffingsgrondslag:

– reguliere inkomsten	€ 10
– vermogensaanwas	€ 45
box 3-heffing betalen over totaal	€ <u>55</u>

Onroerende zaken (1)

- Ook hier worden reguliere inkomsten (huur, pacht) en jaarlijkse waardeontwikkelingen belast.
- Bepalen waardeontwikkeling is nog probleem, daarom vooralsnog uitgaan van forfait. Ook na 2025 nog, maar zo snel als mogelijk is later overstappen naar werkelijk rendement.
- WOZ-waarden worden nog te laat vastgesteld. Peildatum voor 2022 is bijv. waarde op 01-01-2021.

Onroerende zaken (2)

- Vermogensaanwas wordt dus tijdelijk weer forfaitair bepaald (...), maar wel nauwkeuriger dan tot nu toe vanwege ontbreken vermogensmix.
- Dit samen zien met andere maatregelen om rendement op verhuur te dempen:
  - verhoging overdrachtsbelasting beleggingspanden;
  - huurbescherming in middensegment;
  - bovengrens op WOZ-waarde.
- Let op effect van wegvallen saldering waarde vastgoed met schulden: nu geen box 3-heffing, straks wel.

Vorderingen en schulden

- Rente vormt positief inkomen bij schuldeiser en negatief inkomen bij schuldenaar.
  - Niet alleen kijken naar direct inkomen, maar ook hier naar waardemutaties (bij zowel schuldeiser als schuldenaar):
    - afwaardering;
    - kwijtschelding;
    - valutaverschillen.
- Kwijtschelding box 3-schuld vormt inkomen bij schuldenaar! Met vorm van kwijtscheldingswinstvrijstelling?**

Adviseren over vermogen en box 3

97

Overige vermogensbestanddelen

- Gaat om totaal ca. € 12 mld. Betreft o.a.:
  - verzekeringsproducten, zoals kapitaal- en lijfrenteverzekeringen (nu soms vrijgesteld);
  - cryptovaluta (niet controleerbaar);
  - participaties in ondernemingen, zoals advocaten"maatschap" in Zuidasconstructie: 21 aandeelhouders met ieder 4,8% belang in "gezamenlijke holding";
  - uitgeleend durfkapitaal.
- Denkt MvF nog over na...

Adviseren over vermogen en box 3

98

Kosten

- Kosten van vermogensbestanddelen worden aftrekbaar, zoals kosten van aanhouden bankrekening of beleggersrekening.
- MvF kent echter nog de conflicten, uitvoeringsproblemen en fiscale procedures uit Wet IB 1964.
- Daarom ook hier nog onderzoek:
  - welke kosten zijn eenduidig toe te rekenen aan vermogen;
  - welke kosten worden niet aftrekbaar gesteld.

Adviseren over vermogen en box 3

99

Verliesverrekening

- MvF denkt na over vorm van verliesverrekening.
- Gedachtenspinsels:
  - alleen verrekening binnen box 3 (en niet met bijv. box 1);
  - en over welke periode:
    - als box 1 ⇒ 3 jaar carry back en 9 jaar carry forward;
    - als box 2 ⇒ 1 jaar carry back en 6 jaar carry forward (met soms taxcredit naar box 1).

Adviseren over vermogen en box 3

100

Heffingvrij vermogen/vrijstellingen

- Heffingvrij vermogen kan bij werkelijk stelsel niet meer, want aan welk component dan toerekenen? Daarom heffingvrij inkomen per fiscaal partner.

Is wel complexer dan nu: je moet toch eerst inkomen bepalen en daarvan aftrekken heffingvrij inkomen. Dit, om te beoordelen of je effectief last krijgt van box 3-heffing.
- Objectieve vrijstellingen blijven wel van toepassing: natuurgebieden, groene beleggingen, bepaalde kapitaalverzekeringen.

Adviseren over vermogen en box 3

101

Tarief

- Bij tarief denkt MvF na over progressief box 3-tarief i.p.v. huidige vlaktaks (...). Daarbij spelen budgettaire overwegingen een rol.

Adviseren over vermogen en box 3

102

Andera aandachtspunten (1)

- MvF denkt verder nog na over andere zaken:
  - onzakelijke elementen;
  - verhouding met S&E-belasting bij kwijtschelden van Vorderingen;
  - liquiditeitseffecten bij heffing over niet-gerealiseerde waarde-mutaties (uitstel van betaling?);
  - blooteigendom/vruchtgebruik;
  - arbitrage-effecten, vooral met spaar-bv in box 2;
  - binnenlandse belastingplichtigen met vermogen in buitenland en buitenlandse belastingplichtigen;
  - begin/einde fiscaal partnerschap, overlijden en migratie.

Adviseren over vermogen en box 3

103

Andera aandachtspunten (2)

- MvF wil zoveel mogelijk gegevens bij ketenpartners ophalen. En zo verwerken in VIA. Maar zal altijd meer inspanning van burgers vragen, ook bij simpele beleggingen vanwege vermogensvergelijking (stortingen en onttrekkingen).
- Staatsopbrengsten box 3 zullen meer fluctueren.

Adviseren over vermogen en box 3

104

Andera aandachtspunten (3)

- Budgettaire knoppen om aan te draaien door kabinet:
  - hoogte heffingvrij inkomen;
  - tariefstructuur (vlak of progressief);
  - gekozen tarief;
  - toegestane aftrekbare kosten;
  - mate van verliesverrekening.
- Effecten voor burgers: Zie voorbeeld Contourennota, blz. 13.
  - meer belastingheffing als het economisch goed gaat;
  - succesvolle beleggers gaan meer betalen dan spaarders;
  - schuldfinanciering wordt minder aantrekkelijk.

Adviseren over vermogen en box 3

105

Andera aandachtspunten (4)

- Bijstellen/wijzigen “producten” in fiscale adviespraktijk:
  - spaar-bv;
  - beleggen in bv of in box 3 (ook in kader van excessief lenen);
  - heeft schenken onder schuldgerekening nog wel zin vanwege 6% rente belast/aftrekbaar;
  - is vruchtgebruik/bloot eigendom situatie (testamenten!) nog wel gewenst;
  - enzovoort.
- Komende jaren is hoeveelheid werk voor fiscalisten dik in orde...

Adviseren over vermogen en box 3

106

Tijdpad

Mijlpaal	Planning
Concept-wetgeving gereed	Q2022-3
Aanvragen en verwerken wetgevingstoetsen- en adviezen	Q2022-4
Advisering RvS	Begin 2023
Aanhangig maken bij TK	Voor zomerreces 2023
Implementatietermijn	Eind 2023 - eind 2025
Verwachte inwerkingtreding	01-01-2025

Adviseren over vermogen en box 3

107

Voorlopige aanslagen 2022

- **Bd heeft VA 2022 inmiddels opgelegd. Daarin is HR 24-12-2021 niet verwerkt.**
- **Belastingdienst:** "Als op een later moment blijkt dat de wijzigingen invloed hebben op de belasting die u in 2022 moet betalen, dan herstellen we dit in de definitieve aanslag 2022. U hoeft hiervoor zelf geen actie te ondernemen."
Nieuwsbericht Belastingdienst actueel d.d. 11-01-2022
- **Ons advies:** i.g.v. materieel belang ⇒ verzoek nieuwe voorlopige aanslag, anders moet cliënt te lang op zijn / haar geld wachten.

Belastingrente (1)

- **Aanslagen met box 3-heffing worden sinds 24-12-2021 tegengehouden: MvF heeft rem erop gegooid.**
- **Gevolg: aanslagen niet worden opgelegd ⇒ teller voor belastingrente (4%) gaat / blijft lopen. Dit is alleen aan Bd te wijten.**
- **Vormt dit onrechtvaardigbaar hoge rente?**

Belastingrente (2)

- **Dit geldt:**
  - onder voorwaarden voor aanslagen IB 2017-2020 die nog moeten worden opgelegd;
  - maar ook voor aanslagen IB2021 (als aangifte is ingediend na 30-04-2022 of vóór 01-05-2022 en Bd wijkt bij aanslagregeling af van aangifte, bijv. door aanpassing box 3-inkomen).
- **Komt MvF met coulanceregeling, zoals in Coronatijdperk (van 01-7-2020 tot 01-10-2020): 0,01%?**
- **Ons advies:** vraag voor zekerheid voorlopige aanslag aan. Kan alleen niet meer voor jaren waarin al aangifte is ingediend.

Invorderingsrente

- **VA 2022 voor burgers met box 3-inkomen kunnen te hoog zijn vastgesteld.**
- **Bd neemt daarom geen (dwang)invorderingsmaatregelen en rekent geen invorderingsrente bij overschrijding van betaaltermijnen. Let op: toezegging in brief van 15-04-2022 is ruimer dan kamerbrief van 05-04-2022...**
- **Bd wil eerst zorgen dat box 3-inkomen correct is.**
Kamerbrief d.d. 05-04-2022, nr. 2022-0000113395

Taak adviseur

- **Beoordeel op klantniveau:**
  - krijgt hij vlg. wettelijke regeling te maken met box 3-heffing;
  - zo ja: wat is:
    - wettelijk forfaitaire rendement over heffingsgrondslag;
    - aangepast forfaitair rendement volgens rechtsherstel dat Bd gaat bieden;
    - werkelijke rendement over rendementsgrondslag (of heffingsgrondslag?);
- ⇒ **Box 3-heffing over laagste.**

Rendementvergelijking

- **Wanneer is werkelijke rendement vooral lager dan forfaitair rendement:**
  - spaarders;
  - obligatiehouders;
  - aandelenbeleggers in 2018 (!) en 2020;
  - vastgoedexploitanten met leegstaand bedrijfstvastgoed;
  - vastgoedexploitanten die door Coronacrisis huurpenningen moesten kwijtschelden (m.n. in 2020);
  - verpachte landbouwgronden (bijv. losse pacht 2021 voor Midden-Brabant van € 856 p/ha op € 77.300 aan waarde);
  - enzovoort.

Rendement op beleggingen

SRA

Beheerd Beleggen	2017	2018	2019	2020	2021*	Vijf jaar gemiddeld rendement
Zeer defensief	0,8%	-2,5%	7,3%	1,8%	1,1%	2,1%
Defensief	2,4%	-4,3%	12,6%	2,2%	5,1%	3,6%
Neutraal	4,5%	-5,3%	15,4%	1,8%	9,5%	4,2%
Offensief	6,7%	-6,3%	18,3%	1,3%	14,3%	4,8%
Zeer offensief	8,8%	-7,4%	21,3%	0,7%	19,1%	5,3%

Bron: Nationale Nederlanden
www.nn.nl/Particulier/Beleggen/Beheerd-Beleggen/Rendement.htm

Adviseren over vermogen en box 3 115

Werkelijk rendement (1)

SRA

□ Praktische vraag ⇒ hoe bepaal je werkelijk rendement?

- Hoe omgaan met gerealiseerde en ongerealiseerde vermogenswinsten en –verliezen ⇒ denk aan mantelconstructies uit oude doos (< 2001): geen rentebate maar waardeaan groei van obligatiefondsen?
- Hoe omgaan met kosten, w.o. afschrijvingskosten ⇒ systematiek Wet IB 1964: 15% van huur?
- Hoe omgaan met financieringskosten ⇒ ook daar werkelijk betaalde rente i.p.v. meenemen schulden tegen WEV?
- Hoe omgaan met onderhoudskosten ⇒ verschil groot onderhoud en achterstallig onderhoud?

Adviseren over vermogen en box 3 116

Werkelijk rendement (2)

SRA

□ Dogmatische vraag # 1: moet je uitgaan van nominaal rendement of reëel rendement (lees: werkelijk rendement na aftrek van inflatiecorrectie)?

Er zijn in parlementaire geschiedenis aanwijzingen dat je mag uitgaan van reëel rendement.

HR is echter helder: uitgaan van nominaal werkelijk rendement. Zie hiervoor genoemd arrest HR 14-06-2019, r.o. 2.6.2.

Adviseren over vermogen en box 3 117

Werkelijk rendement (3)

SRA

□ Dogmatische vraag # 2: moet je bij bepalen van werkelijk rendement ook waardemutaties meenemen? Ook hierover heeft SvF advies ingewonnen: "Zij geven aan dat voor het rechtsherstel bij de bepaling van het werkelijke rendement naar hun mening tevens rekening moet worden gehouden met de waardemutaties van de onderliggende vermogensbestanddelen. Dat betekent dat ook bijvoorbeeld de koersstijging of -daling van aandelen en de toename of afname van de waarde van onroerend goed tot het rendement behoren." Kamerbrief 2022-0000035345

□ En dan keuze voor vermogenswinstbelasting (belast bij realisatie) of vermogensaanwasbelasting (geheven over waardestijging)?

Adviseren over vermogen en box 3 118

Werkelijk rendement (4)

SRA

□ Hof Arnhem besliste recent dat "bij het belasten van inkomsten uit sparen en beleggen op basis van het werkelijke rendement geen plaats is voor het in aanmerking nemen van ongerealiseerde verliezen ter zake van aandelen waarvan het in het geheel niet zeker is dat een verlies zich daadwerkelijk voor zal doen." Hof Arnhem 29-03-2022, ECLI:NL:GHARL:2022:2509, r.o. 4.4

Adviseren over vermogen en box 3 119

Wanneer speelt reëel rendement (1)

SRA

□ Als aanslagen va. 2017 onherroepelijk vaststaan ⇒ ja, wel overgeleverd aan Bd voor mogelijke compensatie.

□ Als aanslagen 2017-2022 nog niet onherroepelijk vaststaan / in te dienen aangiften ⇒ ja, dan namelijk sowieso cherry picking:

- huidig wettelijk forfaitair systeem;
- aangepast forfaitaire heffing waar MvF mee gaat komen in kader van rechtsherstel;
- "echt" werkelijk rendement als aangepast forfaitaire heffing nog te hoog zou zijn. Vergt dan wel gang naar rechter. En wat is dan dat "werkelijk rendement"?

Adviseren over vermogen en box 3 120

Wanneer speelt reëel rendement (2)

- Jaren 2023-2024 ⇒ ja, dan namelijk wellicht nog steeds cherry picking:
  - nieuwe aangepast wettelijk forfaitair systeem;
  - “echt” werkelijk rendement als aangepast forfaitaire heffing nog steeds te hoog zou zijn. Vergt dan wel weer gang naar rechter. En blijft de vraag: wat is dan dat “werkelijk rendement”?
- Jaren va. 2025 ⇒ ja, dan namelijk geen forfaitaire heffingsgrondslag meer, maar alleen heffing op basis van werkelijk rendement (met tijdelijke uitzondering voor onroerende zaken).

Adviseren over vermogen en box 3

121

Conclusie: er blijven vragen

- Gaat HR rechtsherstel dat kabinet gaat creëren zien als in overeenstemming met EVRM? Wordt geheld over geprocedeerd. Voor daar duidelijkheid over bestaat, zitten we wellicht al in 2023, of in 2024, of in...
- Chaos blijft bestaan zolang niet helder is wat “werkelijk rendement” is. Wordt dat rechtersrecht (als gkg)?
- En zolang die vragen blijven bestaan: oppassen met innemen van rechtspositie voor klant.
- Wij voorzien voorlopig nog geen einde van deze chaos...

Adviseren over vermogen en box 3

122

Ten slotte (1)

- **Ons advies:** let ook op enerzijds kosten/batenanalyse en anderzijds belastingmoraal/ethiek.
- Als wordt gekozen voor spaarvariant en een belegger heeft gevoel dat hij over een enkel jaar onvoldoende herstelvergoeding heeft ontvangen ⇒ moet je dan wel willen dat een verzoek voor ambtshalve herziening wordt ingediend? Maatschappelijke verantwoordelijkheid om Bd te ontzien, opdat hij niet crasht?

Adviseren over vermogen en box 3

123

Ten slotte (2)

- Concreet voorbeeld: aandelenbeleggers kunnen i.g.v. compensatie wellicht via tegenbewijsregeling wel box 3-heffing terugvragen over 2018 en 2020 (waarbij ze heffing claimen over werkelijk rendement), maar hoeven over 2017, 2019 en 2021 niet bij te betalen (o.g.v. heffing over forfaits). Moet je dat willen?

Adviseren over vermogen en box 3

124

